

RADNÍČNÍ LISTY

ZPRAVODAJ
MĚSTA PLZNĚ
ROČNÍK XXII
BŘEZEN 2017

Zápisy

do mateřských škol
budou v květnu

strana 2

Rugby přivezl

autor Ferdy Mravence
Ondřej Sekora

strana 4

Pavel Režný:

Jsem filmový
maniak a zaujal mě box

strana 6

Sociální služby trápí personální krize

Chybějí pečovatelky i zdravotní sestry

Přestože lidská populace podle veškerých průzkumů stárne a seniorů přibývá, chybějí pracovníci, kteří by se o ně starali. Dobře to vědí v Městském ústavu sociálních služeb města Plzně, který pečuje v lůžkových zařízeních o zhruba 450 klientů a dalších více než 1 100 lidí v domácím prostředí.

Stará se o ně kolem 240 zdravotních sester a pečovatelek, ale je jich pořád nedostatek.

Provoz tak zajišťuje personál na úkor svého volna. Městský ústav sociálních služeb proto v současnosti hledá zdravotní sestry, pracovníky v sociálních službách a další zaměstnance. „Okamžitě mohu zaměstnat desítky lidí. Vždyť ta naše děvčata už nemají chvilku volna, klienty bez pomoci nenechají, ač nevědí,

kam skočit dřív. Potřebují si oddychnout a nabrat síly. Mají své zájmy a životní cíle a my chceme mít spokojený personál. Zaměstnanci jsou to nejcennější, co máme. Smekám před nimi,“ říká ředitel Městského ústavu sociálních služeb města Plzně Vladimír Chuchler.

Dodává, že uchazečům vyjdou vstříc i s prací na zkrácený úvazek, zaplatí jim očkování proti žloutence a jsou schopni zajistit také služební byt. „Uplatnění u nás naleznou i maminky na mateřské dovolené, důchodci,

studenti a dlouhodobě nezaměstnaní. Pracovat v sociálních službách u nás může i člověk se základním vzděláním, ale musí k výkonu povolání získat Osvědčení pracovníka v sociálních službách. Umožníme mu,

aby si jej udělal. Při nástupu požadujeme v souladu se zákonem minimálně druhou dávku očkování proti žloutence typu „B“, ale pokud ji uchazeč nemá, počkáme na něho,“ upozorňuje Jaroslava Šeflerová z personálního oddělení městského sociálního ústavu.

Všechny důležité informace podle ní zájemci naleznou na webových stránkách www.muss.plzen.eu. „V sekci volná místa najdou například průměrné loňské hrubé mzdy, náplň práce a další informace. Stačí napsat e-mail nebo zavolat a domluvit se na termínu pohovoru, na kterém se dozvědí všechno potřebné,“ zdůrazňuje Jaroslava Šeflerová.

(an)

Nástupní platy a benefity

- zdravotní sestra 30 000 korun bez přesčasových hodin
- pracovník v sociálních službách 16 500 korun bez přesčasových hodin
- možnost přidělení služebního bytu
- trvalý pracovní poměr
- stabilizační, mimořádné, cílové a roční odměny
- příspěvek na stravování, penzijní připojištění, vstupenky na kulturní akce, hokejové a fotbalové zápasy a další bonusy

Samička vzácného nosorožce indického se narodila 5. února v plzeňské zoo. Je stejně jako její matka Manjula v pořádku. Březost pomohli určit odborníci z Vídně. Samička je už druhým mláďetem, které se Manjule narodilo. Prvním byla rovněž samička, ta dostala jméno Maruška. Otcem novorozeného mláďete i Marušky je samec Baabuu. Manjula porodila v neděli v jednu hodinu v noci stejně jako při prvním porodu a na webu zoologické zahrady to přes pokročilou dobu sledovaly desetitisíce lidí. Více na straně 5.

Foto: Kateřina Misíková

Konference v Plzni řešila i nelegální ubytovny

Na deset možných nelegálních ubytoven na území Plzně upozornili v poslední únorové dekádě plzeňští strážníci odbor cizinecké policie. Ukázalo se, že u osmi z nich skutečně ubytovatel neplní své povinnosti a provozuje ubytování „na černo“. I tyto informace zazněly 3. března v rámci konference, kterou na radnici uspořádalo město Plzeň pod záštitou Ministerstva vnitra České republiky. Vůbec poprvé se tak sešli zástupci města, vrcholný management řady průmyslových podniků z regionu, zástupci pracovních agentur působících na území západočeské metropole, státních organizací, městské i státní policie. Tématem bylo Agenturní zaměstnávání v Plzni a jeho přímý dopad na samosprávu obce.

„Cílem konference nebylo hledat viníky situace, která nás trápí, ale hledat společná řešení. Chceme, aby podniky měly kvalitní zaměstnance, ale na druhou stranu chceme také to, aby Plzeň netrpěla a nebyla nucena řešit dopady nekoordinovaného přílivu zahraničních zaměstnanců, jejich ilegálního ubytovávání a s tím spojených bezpečnostně-sociálních problémů,“ říká Aleš Průša, vedoucí magistrátního odboru bezpečnosti a prevence kriminality.

Konferenci svolalo město proto, že ho trápí zvýšená míra přestupků páchaných cizinci, vznikají zde problémové lokality z pohledu bezpečnosti a v metropoli roste počet lidí bez domova, což souvisí právě i s praktikami některých pracovních agentur. Mnozí lidé žijící

„na ulici“ se totiž rekrutují z řad cizinců dovezených za práci. Aktuálně úřad práce v Plzni eviduje 14 354 zahraničních pracovníků, v celém Plzeňském kraji je jich 35 tisíc.

Podle Květuše Kondrysové, vedoucí Odboru cizinecké policie Policie České republiky – Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, je v kraji v současné době 309 ubytoven pro zahraniční dělníky. Největší lokalitou jsou Borská pole. „V blízkosti této průmyslové zóny je 17 ubytoven s kapacitou 1 550 osob,“ přibližuje Květuše Kondrysová. Narůstající kumulace cizinců přináší problémy. Jsou to zejména přestupky cizinců v oblasti dopravy, proti majetku, veřejnému pořádku a společnému soužití.

Pokračování na straně 3

ROZHOVOR

Jaroslava Kaiserová: Naše práce hodně bere, ale ještě víc dává

Vedoucí pečovatelských a ošetrovatelských služeb Městského ústavu sociální péče města Plzně Jaroslava Kaiserová.
Foto: archiv

Vedoucí pečovatelských a ošetrovatelských služeb Městského ústavu sociální péče města Plzně Jaroslava Kaiserová dodává životní elán klientům i spolupracovníkům desítky let. Začínala takzvaně od píky jako zdravotní sestra v terénu v osmnácti letech a péči o nemocné a seniory se věnuje v podstatě už třiatřicet let. „Baví mě práce s lidmi a ta naše má obrovský smysl,“ říká žena, která se v současné době snaží najít nové posily pro pečovatelskou službu, a proto hodiny času tráví na pohovorech.

Vypadá to, jako by byl uchazečů dostatek, ale asi to tak není?

Lidé se ozývají a mají zájem, ale hodně z nich jen do doby, než jim objasním, co všechno naše práce obnáší. Nedovedou si to představit ani ti, kteří doma o babičku

nebo dědečka pečují. A mnoho uchazečů, i když nastoupí, nevydrží ani ve zkušební době. Takže se potýkáme s personálními problémy hodně často.

A co se tedy při pohovoru dozvíte?

Že je naše práce náročná psychicky i fyzicky, protože naši klienti vyžadují široké spektrum pomoci. Péči o osobní hygienu, což někdy obnáší i výměnu plenek, o celou domácnost a stravu klienta včetně jeho nakrmení. Naši pracovníci zajišťují podle objednávek kompletní servis. Musí počítat s tím, že zvednout padesátikilového člověka není snadné, natož stokilového. Musí si umět poradit v různých situacích.

Musí počítat s nepřetržitým provozem?

Služby poskytujeme celoročně včetně sobot, nedělí a svátků od sedmi ráno do sedmi večer. Naše děvčata přijdou na zá-

kladě rozpisu služeb do práce, dostanou seznam pěti až dvanácti klientů, počet závisí na náročnosti péče a vyrazí pěšky nebo městskou hromadnou dopravou za nimi.

Pěšky a městskou dopravou?

Pochopitelně, kde bychom vzali tolik aut? Pracovníci od nás dostanou erární tramvajenku a vyrazí do terénu.

Kolik máte nyní zaměstnanců?

Dvaatřicet pracovníků v sociálních službách a čtrnáct sester. Zhruba dvacet lidí máme pod stav, kdyby se jich našlo alespoň deset a u práce vydrželi, bylo by to skvělé.

Co musí mít ideální pracovník v sociálních službách, aby u práce vydržel?

Tahle práce není ani tak o penězích jako o empatii, o potřebě pomáhat lidem

okolo sebe, o emočních vztazích. Hodně sice bere, ale troufnu si říci, že ještě víc dává. Vychází z rodinného zázemí a výchovy.

Když už jsme u té rodiny. Co na vaši práci říká ona?

Víte, že o tom doma vlastně ani moc nemluvíme. Vědí, že když člověk něco chce dělat dobře, musí tomu hodně věcí podřídit. A věřím, že když moje rodina vidí, co dělám nejen v práci, ale i doma, se mi to, pokud budu potřebovat, snad vrátí. Právě i o tom rodinné vazby jsou. A určitě si uvědomují, že práce v sociálních službách, byť je velmi náročná, je velice potřebná a má hluboký smysl. Všichni jednou budeme staří a většina z nás bude odkázána více či méně na pomoc druhých. Jen na to občas zapomínáme.

(an)

Malesická zbrojnice podstoupí rekonstrukci

Hasičskou zbrojnici v Malesicích čeká rekonstrukce. Plzeň na ni totiž získá podporu z Ministerstva vnitra, konkrétně z Generálního ředitelství Hasičského záchranného sboru České republiky. Rozpočet činí 7,522 milionu, přislíbená dotace 2,885 milionu korun. Rekonstrukce spočívá kromě navýšení kapacity i v komplexní opravě konstrukcí. Přibude stání pro druhé hasičské vozidlo. Na objekt se přistaví druhé nadzemní podlaží, hasiči získají prostory pro šatnu, umývárnu se sprchou a WC. Stavba musí být dokončena do 31. prosince. Spolufinancování nad rámec dotace garantuje usnesení zastupitelů Městského obvodu Plzeň 9-Malesice ve výši 4,7 milionu. (red)

Podporu dostalo sdílené využívání kol

Projekt „Kolemplzeň.cz – bikesharing pro Plzeň“ získá z Fondu životního prostředí města Plzně dotaci. Kontrolní skupina.cz, která bikesharing provozuje, dostane 252 tisíc korun. Za ně se nakoupí 15 nových kol, zajistí servis, polepy i náhradní díly. Poslouží také pro vývoj a správu softwaru, který zajišťuje obsluhu výpůjčního systému včetně on-line podpory uživatelům, účetnictví a koordinace služby. Nyní projekt nabízí v Plzni 85 kol vybraných speciálně pro provoz ve městě, webové stránky pro půjčování a vrácení kol, sms bránu, servis a široké spektrum tarifů. V roce 2016 se ztrojnásobil počet registrovaných uživatelů na 1 155 a zvýšil se i počet aktivních uživatelů. Loni město projekt podpořilo 190 tisíci korunami. (red)

VÝMĚNA PLZEŇSKÝCH KARET

Výměna Plzeňských karet pokračuje. Od března do dubna se mění karty s čísly od 100 000 do 114 999. (red)

Děti v Plzni čekají zápisy

Na archivním snímku děti s rodiči u zápisu na 34. základní škole Plzeň.

Foto: archiv školy

Mateřské školy

Zápisy do mateřských škol se v Plzni uskuteční od 2. do 16. května. Novinkou je, že od 1. září je pro předškoláky, tedy děti, které dosáhly pěti let, předškolní vzdělávání povinné. „Povinný rok bude ve veřejných mateřských školách bezplatný a bude plněn v mateřských školách zapsaných ve školském rejstříku nebo lze povinnost splnit za určitých podmínek individuálně. Individuálním domácím vzděláváním či vzdáváním v přípravné třídě nebo vzdáváním v zahraniční škole na území České republiky,“ vysvětluje vedoucí odboru školství mládeže a tělovýchovy plzeňského magistrátu Dagmar Škubalová.

Povinné předškolní vzdělávání se vztahuje na státní občany České republiky, cizince, kteří oprávněně pobývají v Česku déle než 90 dnů. Nikoli však na děti s hlubokým mentálním postižením a děti dlouhodobě pobývající v zahraničí. Zákonní zástupci dětí jsou povinni přihlásit je k povinnému předškolnímu vzdělávání ve spádové mateřské škole. Město řeší spádové mateřské školy obecně závaznou vyhláškou tak, že školské obvody jsou shodné s územím čtyř velkých obvodů. Území Křimic, Radčic a Malesic je dalším školským obvodem a následuje společný obvod Litic a Lhoty. Černice jsou součástí školského obvodu Plzeň 2. Město pro zápisy opět využije aplikaci na www.mszapis.plzen.eu. Tam budou od konce března informace, stejně jako na webech příslušných mateřských škol. Od letoška bude pro zápis v souladu s novelou školského zákona rozhodující trvalý pobyt dítěte. K zápisu rodiče přinesou vyplněnou

Kontaktní místa pro vyplnění elektronické přihlášky do MŠ

- Magistrát města Plzně, Odbor školství, mládeže a tělovýchovy, Kopeckého sady 11, 306 00 Plzeň, č. dveří 329, Magdalena Kýhosová, tel.: 378 033 163
- Úřad městského obvodu Plzeň 1, Odbor investiční a stavebně správní, alej Svobody 60, 323 00 Plzeň, č. dveří 303, Michaela Příbylová, tel.: 378 036 092, č. dveří 310, Eva Štědrá, tel.: 378 036 190
- Úřad městského obvodu Plzeň 2, Odbor ekonomický a poplatkový, Koterovská třída 83, 307 53 Plzeň, č. dveří 203, Marta Kovařová, tel.: 378 036 334
- Úřad městského obvodu Plzeň 3, Odbor ekonomický, sady Pětatřicátníků 1, 301 00 Plzeň, č. dveří 105, Jana Husáková, tel.: 378 036 555
- Úřad městského obvodu Plzeň 4, Odbor stavebně spr., dopravy a investic, Mohylová 55, 312 64 Plzeň, č. dveří 5, Jana Kroupová, tel.: 378 036 644, č. dveří 12, Šárka Hrabáková, tel.: 378 036 650
- Úřad městského obvodu Plzeň 5, Odbor sociální, Prvomájová 100, 330 31 Plzeň-Křimice, Lenka Stulíková, tel.: 378 036 803
- Úřad městského obvodu Plzeň 6, Odbor daní a poplatků, Klatovská 243, 321 00 Plzeň-Litice, Martina Drská, tel.: 378 036 825
- Mateřské školy - dle úředních hodin. Bližší informace jsou buď přímo v daných MŠ nebo před zápisy na jejich webech.

přihlášku, kterou naleznou na uvedeném webu, rodný list a průkaz zdravotního pojištění dítěte, svůj občanský průkaz, případně doklad o trvalém pobytu dítěte, pokud se liší od trvalého pobytu zákonných zástupců - originál potvrzení z ohlašovny pobytu.

Základní školy

Zápisy do 1. ročníku základních škol se budou konat od 1. do 30. dubna. Konkrétní termíny si stanoví základní školy. Většina z nich bude mít zaveden elektronický registrační systém, který rodičům umožňuje vybrat si konkrétní čas, kdy přijdou k zápisu a před školou se tak nebudou tvořit fronty. Přehled termínů bude na www.plzenskeskoly.cz i na informačních serverech jednotlivých škol. Rodiče mohou zvolit libovolnou školu, přednostní právo na přijetí mají ale ve školách takzvané spádových, kde je rozhodující místo trvalého pobytu dítěte. Letos se zapisují děti, které do 31. srpna 2017 dovrší šestý rok věku. Rodiče či zákonní zástupci, kteří s nimi jdou k zápisu, přinesou rodný list dítěte a doklad o jeho trvalém pobytu. Pokud není dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé, může rodič do 30. dubna požádat o odklad školní docházky. Tato žádost musí být doložena doporučením posouzením školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. „Upozorňujeme, že je povinností rodiče dostavit se s dítětem k zápisu, a to i tehdy, pokud uvažuje o odkladu povinné školní docházky. To projedná s ředitelem školy a nejlépe v den zápisu požádá o odklad,“ uvádí Dagmar Škubalová. (red)

Povodí Vltavy ukáže i laboratoře

Státní podnik Povodí Vltavy na Denisově nábřeží se otevře 25. března u příležitosti Světového dne vody veřejnosti. Zájemci budou moci od 9 do 14 hodin nahlédnout do vodohospodářských laboratoří, poslechnout si přednášky či se seznámit s činností vodohospodářského dispečinku. „Velkým lákadlem pro veřejnost určitě bude unikátní výstava s názvem Přehrady jako odkaz kulturního dědictví v ochraně před povodněmi. Zabývá se výstavbou vodních děl v období od 14. století až téměř do současnosti na území dnešní České republiky. Doposud byla k vidění jen na několika málo místech v Praze či na Moravě. Pro nejmenší návštěvníky bude připraven dětský koutek se soutěžemi,“ říká Luboš Zelený z Povodí Vltavy. Více informací je na www.pvl.cz nebo facebooku Povodí Vltavy. Útvar koncepce a rozvoje města Plzně navíc seznámí návštěvníky se závěry projektu Adaptace na změnu klimatu ve městech pomocí přírodě blízkých opatření a také s připravovaným festivalem Landscape 2017, který od května do září oživi plzeňská veřejná prostranství. (red)

Plzeň vyhláší dotační program pro prezentaci

Plzeň prostřednictvím Odboru prezentace a marketingu Magistrátu města Plzně vyhláší Dotační program pro prezentaci města Plzně a cestovní ruch v roce 2017 v tematických celcích nazvaných Zkvalitnění služeb pro zahraniční návštěvníky a Projekty nadregionálního charakteru. Žádosti o dotaci zmíněný odbor přijímá od 13. do 22. března 2017. Úplné znění dotačního programu včetně všech podkladů je na www.plzen.eu (oddíl „Granty a dotace“) nebo je možné si uveřejněné dokumenty vyzvednout na adrese odboru, nám. Republiky 16, 306 32 Plzeň, telefon 378 032 507. (red)

ROZHOVOR

Václav Liška: Zkoumáme, jak nahradit portální žílu zničenou tumorem

Na čtyřech hlavních výzkumech, které by v budoucnu mohly pomoci léčit onkologická onemocnění jater či slinivky, pracuje tým Laboratoře nádorové léčby a regenerace tkáně Biomedicínského centra Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni pod vedením lékaře Václava Lišky. Na výzkumech se podílejí i studenti Lékařské fakulty Univerzity Karlovy v Plzni. „Ještě, že je máme. A oni zase jsou díky práci v našem centru oproti svým kolegům o krok vpředu,“ říká Václav Liška.

Zabýváte se několika výzkumy. V čem spočívají?

Zkoumáme možnosti ovlivnění regenerace jaterního parenchymu, tedy běžné jaterní tkáně, v souvislosti s velkým operačním výkonem, kdy pacient přichází o velký objem jater. Další výzkum je zaměřený na slinivku. Když orgán odstraníme současně s částí portální žíly, tedy mohutného žilního kmene sbírajícího krev z většiny břišních orgánů a odvádějícího ji do jater, protože některé tumory do ní prorůstají, je třeba ji něčím nahradit. Nedávno se takový stav považoval za neoperabilní, v současnosti předpokládáme, že některé nyní neoperabilní ná-

Václav Liška (v bílém) se svojí asistentkou Vladislavou Mlejnkovou a s pregraduálními a postgraduálními studenty.

Foto: archiv

dory by se mohly stát operabilními. Zjišťujeme v experimentu, jak jedinec přijme štep z dolní duté žíly nebo portální žíly od nepříbuzného dárce. Zatím se neukazují žádné markantní rozdíly. Zabýváme se i výzkumem prokrvení jater, napouštíme je speciálními roztoky, které zatuhnou,

a dostaneme tak informace o krevním řečišti. Vyhodnocuje je Západočeská univerzita v Plzni pomocí speciální zobrazovací metody. Zkoumáme také možnost, jak podpořit hojení střeva. Používáme různé typy materiálu, například nanomateriály. V této oblasti spolupracujeme

s Technickou univerzitou v Liberci. Rádi bychom, aby náš výzkum přispěl k lepšímu hojení, ověřujeme, zda to tak opravdu bude. Když odbočíme od těchto našich výzkumů, které se dělají na velkých zvířatech, spolupracujeme i s dalšími laboratořemi Biomedicínského centra.

Používají se už výsledky některých vašich výzkumů v praxi?

Odkouzeli jsme využití kmenových buněk nemocných na podporu regenerace jater. Nyní se tento postup používá na Chirurgické klinice Fakultní nemocnice Plzeň.

Jak velký tým se výzkumu věnuje?

Je to široký tým lidí, výzkum začíná na úrovni teoretiků, pak jsou v něm histologové, anatomové, chirurgové, anesteziologové a mnoho dalších odborníků včetně pregraduálních i postgraduálních studentů, bez kterých by to nemohlo fungovat.

Je obtížné získat na tuto práci peníze?

Samozřejmě. Musíme podávat hodně projektů, abychom získali granty. Spousta jich nevjde, ale pár vždy ano.

Kdy mohou pacienti počítat s konkrétními výsledky vašich nynějších výzkumů?

Je to běh na dlouhou trať. Nejdále jsme ve výzkumu regenerace jater. Také už se jím zabýváme přes deset let. Náš výzkum už

přispěl a přispěje ke zlepšení kvality života nemocných, i když třeba ne k jejich úplnému vyléčení. Ale k tomu, aby žili delší dobu kvalitním životem bez větších omezení.

Spolupracujete i s odborníky z ciziny?

Ano. Byli u nás například anatomové z Gentu v Belgii, odborníci z Říma, Regensburgu, Londýna nebo Stockholmu. Každoročně také pořádáme pro studenty medicíny v Biomedicínském centru mezinárodní Letní školu experimentální chirurgie (www.sses.eu), o kterou je obrovský zájem a výstupy z ní jsou sledovány prostřednictvím blogu na internetu. Už teď se hlásí hodně budoucích lékařů z celého světa. A přitom letní škola stojí jedenáct set eur na osobu. Díky příspěvku městských organizací ji mohou absolvovat i studenti zdejší lékařské fakulty. Obvykle tři nebo čtyři. Získají v Biomedicínském centru zkušenosti a množství poznatků, vyzkoušejí si i chirurgii v praxi.

Pracujete na chirurgické klinice Fakultní nemocnice Plzeň, v Biomedicínském centru a děláte řadu dalších věcí. Máte někdy vůbec volno, jak ho trávíte?

Chce to jen umět využívat a dobře si plánovat čas. Volno si udělat umím. A věnuji se v něm především své rodině. (an)

Město pomůže lidem bez přístřeší

Tříletý projekt si vyžádá 14 milionů korun a z většiny ho platí Evropská unie

Plzeň spustila velký tříletý projekt za téměř 14 milionů korun, který se zaměřuje na lidi ohrožené ztrátou bydlení. Cílem je zajistit jim dostupné nesegregované bydlení, stejně tak těm, kteří za něj platí nepřiměřeně vysoké částky. Kromě vytvoření funkčního systému sociálního bydlení město také odzkouší novou metodiku sociální práce s klienty a zaměří se i na prevenci ztráty bydlení. Na projekt nazvaný Pilotní testování koncepce sociálního bydlení v Plzni získala radnice 11,8 milionu korun z Evropské unie a 1,39 milionu korun z veřejných národních zdrojů. „Partnery v realizaci projektu, který potrvá od 1. března 2017 do konce února 2020, jsou magistrátní odbor sociálních služeb a odbor bytový, v těsné spolupráci s městskými obvody, úřadem práce a neziskovými organizacemi. Podstatou projektu, který koresponduje s dlouhodobými záměry města, je intenzivní sociální práce s osobami a rodinami, které jsou přímo ohrožené ztrátou bydlení nebo jsou pro svůj věk, zdravotní stav či sociální handicap znevýhodněné na běžném trhu s byty. Důležitá je v daném ohledu synchronizace postupu v rámci celého města,“ říká Alena Hynková, vedoucí Odboru sociálních služeb Magistrátu města Plzně, v jehož gesci proto vznikne nové oddělení.

Pomáhající Plzeň

„Vytvořením oddělení sociální práce a metodiky sociálního bydlení dojde k navýšení počtu zaměstnanců odboru o čtyři sociální pracovníky se specializací na práci s nájemníky sociálních bytů, čímž vznikne prostor věnovat se

Na archivním snímku zrekonstruovaný objekt s byty zvláštního určení pro seniory v ulici Pod Vrchem. Foto: archiv

problematické sociálního a dostupného bydlení naplno. Předpokládané náklady na projekt činí přesně 13 887 378 korun, z toho je 11 804 271 korun příspěvek Evropské unie a 1 388 738 korun ze státního rozpočtu. Plzeň se bude podílet 694 369 korunami. Pětaosmdesát procent tedy poskytnou evropské fondy, pět procent je spoluúčast obce, deset procent dá stát,“ upřesňuje Karolína Vodičková, projektová analytička zmíněného odboru. Součástí projektu je i zpracování analýz a podpůrných metodických materiálů potřebných pro aktualizaci Koncepce soci-

álního a dostupného bydlení statutárního města Plzně na roky 2016 – 2020, včetně vzdělávání a systematického proškolení zainteresovaných osob.

„Pro potřeby projektu bude vyčleněno minimálně 35 bytů z bytového fondu Plzně. Na opravy některých z nich se město bude snažit získat dotaci z evropských zdrojů v rámci vyhlášených výzev. V městské ubytovně Plachého 52 by mělo vzniknout takzvané krizové bydlení, nouzový záchranný systém pro osoby a domácnosti, u kterých je nutné řešit bytovou nouzi akutně. Podmínkou uzavření nájemní smlouvy k sociálnímu bytu či

poskytnutí krizového ubytování bude vždy spolupráce s pracovníkem odboru sociálních služeb. První občané by se do sociálních bytů mohli stěhovat už letos v červenci a srpnu,“ konstatuje Jan Souček z magistrátního bytového odboru, který je partnerem projektu. „Město je územně členěno na deset obvodů, sociální práce je tak roztržena a nejsou aplikovány jednotné postupy jejího výkonu. Nejříve se proto nastaví systém celoměstské součinnosti, koncepční práce a vytvoří se metodiky. Podle nich budou do sociálních bytů vybíráni nájemci zejména z cílových skupin, rodiny s dětmi, samoživitelé či ovdovělí s dětmi, zdravotně postižení nebo například osoby opouštějící instituce či azylové domy. Výsledný model poskytované sociální práce musí být funkční a bezpečný, pro klienty motivační s cílem umožnit zlepšení jejich nepříznivé sociální situace. Předpokladem je v tomto ohledu i úzká spolupráce s ministerstvem práce a sociálních věcí,“ dodává Alena Hynková.

Zdeněk Švarc, vedoucí magistrátního bytového odboru, upozorňuje, že rozhodování o bytech je plně v kompetenci města. „Až projekt skončí, vyhodnotí se, zda centralizace sociální práce spojená s bydlením je efektivní, a tedy udržitelná, nebo budou zpracovány metodiky a zkušenosti přeneseny na jednotlivé městské obvody, které tak převezmou agendu realizovanou během projektu,“ dodává Zdeněk Švarc. (red)

Škola má nové prostory, poslouží i jako azyl

Nové prostory má k dispozici 31. základní škola v Plzni, vzniklý nástavbou nynějších šaten v areálu sportoviště. Zázemí vybudované za 3,455 milionu korun včetně DPH využije škola pro své potřeby, sloužit ale bude také městu v případě krizových situací, mimo jiné jako místo pro náhradní ubytování s 24 lůžky. V minulosti už škola, jež se nachází na Lochotíně, nenadále události posloužila. Našli v ní dočasný azyl studenti z Francie, jejichž autobus havaroval u rokycanského sjezdu z dálnice D5. Podle ředitele školy Václava Fišera spolupracuje 31. základní škola už více než deset let s odborem krizového řízení magistrátu. „Nastanou-li velké povodně či jiné závažné události a ocitnou-li se některé děti bez rodičů, jsme připraveni poskytnout jim péči po dobu 24 hodin, než se najdou rodiče nebo jiní příbuzní,“ vysvětluje ředitel. (red)

Komunitních bytů přibude, staví se U Jam a pak v Zátíší

Plzeň navýší kapacitu komunitních bytů. Jedenáct nových jednotek buduje v nástavbě domu seniorů U Jam. Projekt za téměř 18 milionů korun, který je financován výhradně z prostředků města, by měl být dokončen v červnu letošního roku. Další byty zvláštního určení město plánuje postavit v lokalitě Zátíší. Tam by měli najít azyl nejen seniori, ale i samoživitelé a samoživitelky, osoby zdravotně postižené, odcházející z dětských domovů a další. Na projekt je už zpracována dokumentace k územnímu řízení. Krajská metropole těmito opatřeními naplňuje svou koncepci sociálního a dostupného bydlení zpracovanou na roky 2016 až 2020. (red)

Na prevenci poputuje sedm milionů korun

Na projekty protidrogové a prevence kriminality vynaloží krajská metropole přes sedm milionů korun. Rozdělí je z rozpočtu svého odboru bezpečnosti a prevence kriminality subjektům, které tyto projekty realizují. Peníze získají Středisko křesťanské pomoci Plzeň, POINT 14, Salesiánské středisko mládeže – dům dětí a mládeže Plzeň, Člověk v tísni, Salesiánské hnutí mládeže – Klub Plzeň, PONTON, Centrum protidrogové prevence a terapie, Spolek Ulice Plzeň a Společnost Tady a Teď. (red)

„Dům hrůzy“ z Jateční zmizí z povrchu země

Kvůli plánované výstavbě dopravního koridoru a průtahu silnice I/20 musí Plzeň uvolnit a vyklidit domy v Jateční ulici. O střechu nad hlavou se řádní nájemníci pavlačových domů ale bát nemusí. Město jim zajistí náhradní byty. „Týká se to 13 nájemců z devíti bytů v domě v Jateční 1 a čtyř bytů v domě v Jateční 3,“ říká vedoucí bytového odboru magistrátu Zdeněk Švarc.

Zajišťovat provoz domů při takto nízkém počtu bytů by totiž bylo neefektivní. Město kvůli stavbě už v minulosti vyklidilo domy v Duchcovské 1, 3, 5 a 7. Až se vystěhují lidé z Jateční bude tato lokalita bez nájemníků. Objekty by v budoucnu vadily připravované nové stavbě, která bude součástí takzvaného Východního okruhu. (red)

Konference v Plzni řešila i nelegální ubytovny

Dokončení ze strany 1

Klíčovým partnerem plzeňské radnice je v tomto směru Odbor azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra České republiky. Podle jeho ředitele Tomáše Haišmana je nezbytné, aby stát disponoval aktuálními prognózami vývoje trhu práce. „Bez toho není možno nastavit v dlouhodobějším horizontu jakýkoliv plán potřebnosti zaměstnanců v konkrétních lokalitách,“ uvádí.

„Oblast pracovních agentur je složitá, vyvíjí se, na základě našich zjištění cítí, kde mají tenký led a co musí ohnout,“ říká Mi-

roslov Duchek, ředitel Oblastního inspektorátu práce pro Plzeňský a Karlovarský kraj. Za rok 2016 provedl inspektorát, který má ve své gesci kontrolu pracovních agentur, přes 60 kontrol. U 42 procent z nich zjistil nedostatky. Opakují se a nejčastěji se týkají mzdové oblasti, agentury neplatí dělníkům příplatky, přesčasovou práci, problémem bývá i uzavírání smluvního vztahu. Agenturám často podle inspektorů chybí doklady, mnohé také vymýšlejí různé způsoby, jak proces kontroly zdržovat a komplikovat. Velkým problémem je i nedostupnost agen-

tury, velmi obtížné bývá podle inspektorů „dohnat“ jednatele a zahájit s ním komunikaci. Na problematiku spojenou s pracovními agenturami, cizinci a bezdomovci se nyní město intenzivně zaměřuje, už loni v listopadu se uskutečnilo v Plzni mimorezortní setkání na dané téma. Na základě výstupů vznikla pracovní skupina při ministerstvu vnitra, kde má město zástupce. Zásadním problémem je současná legislativa. Plzeň navrhla změny příslušných zákonů, které by měly zpřísnit podmínky agenturního zaměstnávání a posílit pravomoci obce. (red)

DronFest je v České republice unikátní

Bezpilotní letadlo Robodrone Kingfisher za 330 tisíc korun darovalo město Fakultě elektrotechnické Západočeské univerzity v Plzni. Poslouží k výuce studentů v rámci nově otevřených předmětů. Foto: Martin Pecuch

bezpilotních letadel pro složky IZS, lektoři zájemcům poradí, jak se stát pilotem, neopomeneme ani důležitá bezpečnostní pravidla a související legislativu,“ uvádí Tomáš Cholínský. Velkým lákadlem podle něho budou také atraktivní letecké ukázky s drony a s největší pravděpodobností ex-

hibiční závod top pilotů, kteří předvedou své nejlepší kousky z létání a akrobacie. Na DronFestu také pořadatelé vyhodnotí dvě soutěže, DronApp a FotkaFilm, který odstartoval začátkem března. „DronApp je soutěž pro studenty do 28 let, kteří se zajímají o programování aplikací pro Android.

Úkolem soutěžících je za pomoci SDK – souboru nástrojů pro vývoj software, který jim poskytneme, vytvořit mobilní aplikaci schopnou ovládat dron,“ vysvětluje Matouš Bolek, programátor úseku Drony SITMP. Na vítěze čekají například herní počítač nebo notebook. Velký ohlas zaznamenala v loňském roce soutěž FotkaFilm, organizátoři se ji proto letos rozhodli zopakovat. „Loni jsme obdrželi přes sto originálních snímků. Vybrat ty nejlepší bylo opravdu těžké. Ze všech došlých prací vznikne výstava v kavárně DEPO2015,“ doplňuje Tomáš Cholínský.

„DronFest není jen příležitost ke zhlédnutí nejmodernější techniky, je to také akce, kde se setkávají největší profesionálové z oblasti bezpilotního létání, mohou si předat poznatky, zkušenosti. Rádi bychom lidem nabídli možnost dozvědět se atraktivní formou a na jednom místě informace, ke kterým by se jinak jen obtížně dostávali,“ shrnuje význam projektu ředitel SITMP Luděk Šantora. Podrobnosti k programu festivalu i jednotlivým soutěžím jsou k dispozici na webu www.dronfest.cz a na facebooku DronFest Plzeň. (red)

Smart City Plzeň

Na loňský premiérový ročník přišly čtyři tisíce lidí, měl velký ohlas a podle organizátorů ukázal, že toto téma Plzeňany zajímá. Podle dostupných informací je navíc jediný svého druhu v České republice. Podle Tomáše Cholínského, projektového manažera úseku Dronet ze Správy informačních technologií města Plzně (SITMP), která za DronFestem stojí, se lidé mohou těšit na nabitý program. „Po oba dny bude připravený veletrh bezpilotních letadel, kde návštěvníci zhlédnou drony těch nejznámějších výrobců. Chystáme i přednášky na nejrůznější témata, například o využití

Rugby přivezl autor Ferdy Mravence

Je to týmový, chytrý sport, který v Plzni hrají ženy, muži i tříleté děti

Plzeňští hráči rugby.

Foto: archiv

Týmový sport pro chytré lidi. Tak by se zjednodušeně dalo nazvat rugby, které

Kolik stojí vybavení na rugby

- Kopačky 500 korun
- Chránič na zuby 120 korun
- Jakékoli sportovní oblečení, které má každý doma. Dres dostanou hráči na zápas zdarma.

celosvětově zaujímá mezi sporty hned po fotbalu druhou příčku. Tento sport vznikl v anglických elitních školách a postupně se rozšířil do celého světa a stále je nesmírně populární. Do Československa ho v roce 1927 přivezl z Paříže spisovatel Ondřej Sekora, autor známých knížek o Ferdovi Mravencovi. Přeložil pravidla a v prvním zápase plnil funkci rozhodčího i trenéra obou mužstev.

V Plzni se rugby začalo věnovat pár nadšenců, mezi nimiž jsou například lékaři, finančníci, vojáci, policisté i řezníci, zhruba před sedmi lety. „Jsme taková kosmopolitní společnost. A v začátcích nás bylo jenom pár. Honili jsme se za míčem v Borském parku,“ vzpomíná na začátky Vít Matějka, člen výkonného výboru Rugby Clubu Plzeň.

Do České rugbyové unie plzeňský klub přijali v roce 2011 a od té doby zájem o sport stoupá. Zejména, když je v televizi přenos z mistrovství světa, které patří mezi největší sportovní události. „Podařilo se nám nedávno také domluvit, že se rugby stane součástí výuky na Sportovním gymnáziu v Plzni,“ říká předseda klubu Pavel Pospíšil. A dodává s úsměvem, že je to sice tvrdý sport, ale férový, hráči mají skvělou fyzickou kondici a hlavně „letí na něj ženy“. Navíc dobře funguje i jako protidrogová prevence.

„Vyžaduje inteligenci, vždyť jen pravidla mají přibližně 250 stránek. Rugby má logiku, jasnou strukturu a naučí kombinačním schopnostem. A úžasná je na něm týmovost, v jiných sportech se s ní tolik nepotkáte,“ zdůrazňuje Pavel Pospíšil. I když je tento sport tvrdý,

zranění při něm nejsou častá a ani vážná. „Obvykle se stanou vždy po nějaké chybě samotného hráče. Bývají to větší, říká Pavel Pospíšil, který trénuje mládež. A v týmu má i několik tříletých dětí. „Je nás asi padesát, jsou mezi námi i ženy. Ty zatím nedají dohromady ani sedmičlenný tým, takže se na zápasy sdružují s kluby jiných měst. V České republice je zhruba pětadvacet klubů a neúspěšnější jsou Tatra a Slavia v Praze. Jezdíme na zápasy po celé České republice i do zahraničí, například do partnerského města Plzně Regensburg,“ popisuje Pavel Pospíšil.

Ríká, že mezi sebou vítají nejen ženy, ale i muže a hlavně mládež. Stačí se jen přijít podívat na tréninky, které mají od března v areálu 20. základní školy v Brojově ulici každé pondělí od 16 hodin a ve středu od 18 hodin. Klub žije především z členských příspěvků, darů od sponzorů a díky pomoci města Plzně. Plánuje vybudovat hřiště uprostřed in-line dráhy na Božkovském ostrově v Plzni.

Rugby navíc není nákladný sport, hráči za vybavení zaplatí zhruba osm set korun. Potřebují jen vlastní obuv a chránič na zuby. (an)

Ve Škoda sport parku bude skate bazén

Novou atrakci budou mít k dispozici ve Škoda sport parku mladí lidé, kteří se věnují skateboardingu. Městský obvod Plzeň 2 nechá vybudovat takzvaný bowl neboli skate bazén. Stavba za 3,03 milionu korun by měla být dokončena už letos v květnu.

Skate bazén je navržen jako betonový monolitický prvek s rozměry 24 x 22 metrů, s úkosem na jedné straně. Pojezdové hrany zpevní kovové profily. Zastavěná plocha skate bazénu bude přibližně 480 metrů čtverečních. Částečně bude zapuštěný do terénu a je navržen pro jízdy na skateboardech a na kolech BMX. Financování stavby zajistí druhý městský obvod ze svého rozpočtu. (red)

Jachtaři mají zrekonstruovaný sklad lodí

Slavnostní otevření zrekonstruovaného skladu lodí.

Foto: Jachetní klub Plzeň

Nově zrekonstruovaný sklad lodí mají k dispozici jachtaři z Jachetního klubu Plzeň u Velkého rybníka v Bolevci. Slouží k uložení všech lodí přes zimu a v sezóně ho ocení zejména nejmladší jachta-

ři třídy Optimist. „Starý sklad byl nízký a děti musely svoje lodě pokaždé rozebírat. Sejmout oplachtění a uložit mimo trup lodě. Nyní mohou s lodičkami na manipulačních vozících zajet samy od

vody až do hangáru,“ pochvaluje si předseda Jachetního klubu Plzeň Jaroslav Vít. Krajská metropole poskytla na rekonstrukci dotaci ve výši 467 tisíc korun. (red)

Město, sportovci a kraj uzavřeli memoranda

Tři memoranda o spolupráci v oblasti hokeje, fotbalu a tenisu podepsali na radnici zástupci města, Plzeňského kraje, sportovních svazů a místních sportovních klubů. Dokládají tak ochotu podporovat činnost regionálních akademií, mládež a realizovat programy na výchovu elitních mladých sportovců. Čtvrté memorandum bylo podepsáno na podporu triatlону mezi Plzeňským krajem, Českou triatlónovou asociací a spolkem Triatlon Plzeň.

V oblasti tenisu se memorandum zaměřuje na programy a podporu výchovy elitní tenisové mládeže jako jedné z důležitých složek prevence proti sociálně patologickým jevům ve společnosti zejména u dětí a mládeže od šesti do 18 let. Město uvolní 300 tisíc korun pro TK Slavia Plzeň na úhradu nákladů spojených právě se vznikem Regionální tenisové akademie Plzeňského kraje. „Věříme, že obnovíme tradici a vychováme další Andrey, Bány, které nás dnes reprezentují a úspěšně pokračují v linii kdysi Tomáše Šmída a dalších,“ uvádí předseda Rady Českého tenisového svazu Zdeněk Štengl.

V oblasti fotbalu se počítá s vybudováním hřiště s přírodní trávou pro mladé fotbalisty z Regionální fotbalové akademie Plzeňského kraje. Plzeň přispěje 250 tisíci korunami na přípravu projektové dokumentace. „Oproti ostatním máme trochu náskok, už dva roky proslapáváme cestu a snažíme se vytvořit co nejlepší podmínky v rámci fotbalového hnutí pro výchovu mládeže a skvělých fotbalistů,“ říká člen výboru Viktoria Plzeň – fotbal, z. s., Jaromír Hamouz.

Spolupráce v hokeji se zaměřuje na podporu činnosti Regionální hokejové akademie Plzeňského kraje ze strany města, kraje, Českého svazu ledního hokeje, z. s., a Hockey Clubu Plzeň 1929. Podle předsedy klubu Martina Straky je plzeňský tým hokejistů snad posledním v extralize, který zatím nemá akademii.

Stejně jako triatlon. „Oproti těm ostatním je to velmi malý sport, jsme strašně šťastní, že jsme se dokázali dostat do této elitní společnosti, je to první akademie. Jsme tu u zrodu úplně něčeho nového pro český triatlon,“ uvádí předsedkyně Rady České triatlónové asociace Lenka Kovářová. (red)

SERIÁL O MĚSTSKÉ POLICII

Plzeňská senior akademie začala zprávou o podvodníkovi

Informaci, že v Plzni řádí podvodník, který okrádá starší a důvěřivé obyvatele města, začíná už 3. ročník Plzeňské senior akademie, který zajišťuje městská policie. Zhruba třicítka seniorů pohodlně usazená v křeslech zasedacího sálu Městského obvodu Plzeň 3 pozorně poslouchá.

„Podvodníci si dokážou vymyslet úžasné legendy. Tento muž zazvonil u bytů několika senierek, a když mu otevřely, vydával se za známého jejich syna nebo dcery, který přijel z Německa a veze jejich dětem nějaké věci. Půjčil si od nich i telefon a předstíral, že s jejich potomky mluví, a pak po ženách požadoval půjčení peněz na taxi. V několika případech uspěl a vylákal tisíce korun,“ popisuje metodik prevence kriminality Městské policie Plzeň Karel Zahut.

Právě s takovými případy a s tím, jak na ně reagovat, pomáhá Plzeňská senior akademie, která zájemce učí, jak si nenechat ublížit, jak čelit úskalí prodejních akcí nebo se orientovat v kyberprostoru. V průběhu přednášek se také dozvědí, co to znamená kriminalistika v praxi, jak rozpoznat domácí násilí a bránit se mu, o bezpečnosti v silniční dopravě nebo

zvládání mimořádných událostí. Podívali se i do zajímavých míst, například do operačního střediska Městské policie Plzeň, Útluku pro zvířata v nouzi a Hasičské stanice Plzeň.

Úvodní jednání se nese v duchu představení činnosti strážníků včetně historie. „I když o sobě občas zaslechneme, že jenom nasazujeme botičky, je to jen malá část naší práce. A i ta musí být, protože jinak by se třeba sanitky kvůli ulicím ucpaným nesprávně parkujícími auty nedostaly včas k pacientovi,“ vysvětluje metodička prevence kriminality Markéta Hazdřová, která pracuje u městské policie už 15 let. Prozrazuje i mnohé zajímavosti, například, že některým lidem se hodí i pytlíky na psí exkrementy. Kradou je ze stojanů a používají je na svačiny. Nebo příběh seniorky, která si díky malému alarmu darovanému strážníky zachránila život. Upadla totiž na hřbitově stranou od rušných míst, ale spustila zabezpečovací zařízení a lidé jí přišli na pomoc. „Je to taková malá věcička, kterou je třeba možné zajistit zavírání kabelky, a když ji chce někdo nečekaně otevřít, vytrhne pojistku a zařízení začne vydávat zvuk,“ přibližuje

Karel Zahut a Markéta Hazdřová z Městské policie Plzeň si povídají s účastníky Plzeňské senior akademie.

Foto: Městská policie Plzeň

mluvčí městské policie Jana Pužmanová. Posluchači se také dozvídají o fungování tísňové linky seniorů, o tom, že když si všimnou ve městě nějakého problému,

mohou zavolat strážníky, o povinnostech pejskařů, odchytech zvířat, o práci strážníků - okrskařů a i dalších zajímavých projektech.

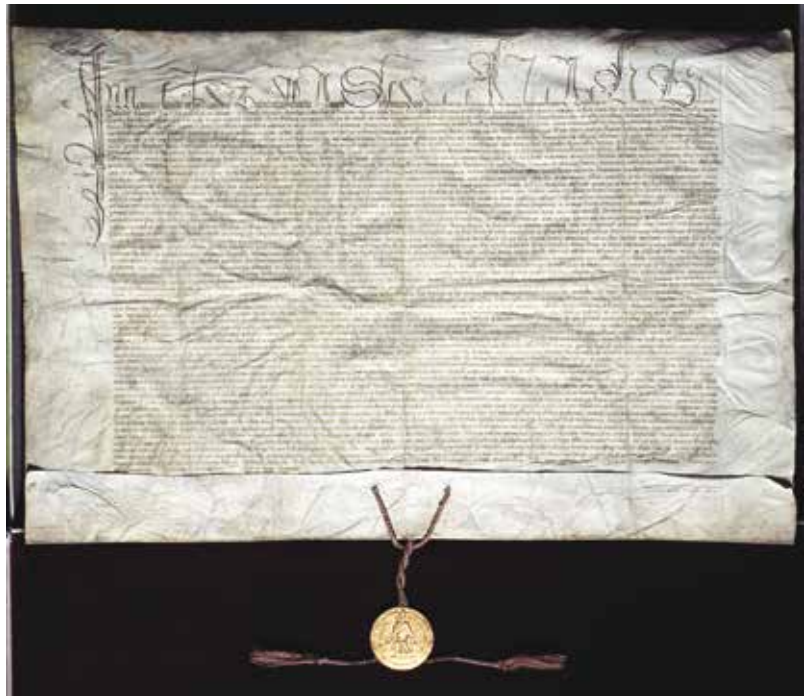
„Vyslechli jsme hodně potřebných a zajímavých informací. Jak reagovat a co dělat v nebezpečných situacích včetně toho, že můžeme volat při jakémkoli problému linku 156 a strážníci vše potřebné zařídí,“ hodnotí účastnice senior akademie Danuše Klímová. Přivedla s sebou i svoji příbuznou Janu Fialovou. „Ještě, že mě snacha vytáhla, věci kolem bezpečnosti je třeba si pořád připomínat. Kdysi jsem otevřela skoro každému a byla důvěřivá, ale poslední dobou je to o hodně lepší,“ míní Jana Fialová. A její snacha přikyvuje. „Už neotevře, a když, tak jedině na řetízky,“ pochvaluje si Danuše Klímová, která se dozvěděla o Plzeňské senior akademii z Radničních listů a z Trojky, tedy zpravodaje Městského obvodu Plzeň 3.

Právě tento obvod pořádá akademii už potřetí. Koná se také v Městském obvodu Plzeň 2 a to od 28. února 2017. „Na Městských obvodech Plzeň 1 a 4 akademie zahájí letos v září. Mohou se na ni hlásit lidé v důchodovém věku a invalidní důchodci podle adresy trvalého bydliště. Je zcela bezplatná a je o ni značný zájem. Ale několik míst ještě máme i ve třetím obvodu,“ uzavírá Karel Zahut. (an)

Pro Plzeň byly zlaté buly zárukou prosperity

Císař Ferdinand I. bulu vydal před 455 lety a potvrdil listinu Zikmunda Lucemburského

Zlatá bula Zikmunda Lucemburského.

Fota na stránce : Archiv města Plzně

Město Plzeň obdrželo ve své historii celkem čtyři zlaté buly, tedy významné panovnické listiny zpečetěné zlatou pečeti. Tři z nich oslaví letos více či méně kulaté jubileum. Tři byly reflexí na velké dějinné události v Čechách a postoj Plzeňanů v nich. Vydání privilegii bylo tedy odrazem toho, že Plzeň až na krátkodobou epizodu počátkem husitství byla městem vždy věrným katolické církvi a panovníkovi a to platilo jak v době husitské, tak i v době stavovských povstání v roce 1547 a v letech 1618 až 1620. Nejstarší z nich je zlatá bula císaře Zikmunda Lucemburského.

Zlatá bula Zikmunda Lucemburského z 19. září 1434

Panovník si uvědomoval cenu plzeňské věrnosti v době husitských válek a snažil se město různými způsoby odškodnit za

útrapy a finanční zátěž, kterou husitské války pro město znamenaly. Vedle přímého

Zlatá bula Zikmunda Lucemburského - revers pečeti.

darování majetku nebo platů byla jednou z cest celková ekonomická podpora Plzně, vysílené posledním husitským obléháním v letech 1433 až 1434. Velmi důležité bylo pro město Zikmundovo privilegium vydané 19. září 1434 v Řezně a opatřené přivěšenou majestátní zlatou mincovní pečeti. Listina, psaná latinsky na pergameni o rozměrech 80 x 52,5 centimetrů se sedmicentimetrovým zesíleným okrajem – plikou, zdůrazňovala věrnost Plzeňských a proklamovala záměr nahradit škody, které město utrpělo během husitského obléhání. Mimo jiné garantovala Plzni osvobození od každoroční královské berně, potvrzovala právo vybírat v městských branách od všech trhovců mýto při příchodu i odchodu a především osvobo-

Zlatá bula Zikmunda Lucemburského - averz pečeti.

zovala obyvatele města od placení veškerých cel, mýt a poplatků ze zboží jak v Čechách, tak v celé německé říši. Obdobná privilegia sice držela i některá jiná města, přesto pro Plzeň byla tato listina důležitým schůdkem k její hospodářské prosperitě. Plzeň si svého privilegia velmi cenila a využívala jej víc než tři století. Ke zrušení plzeňské bezcelnosti došlo za josefinských reforem v roce 1787 v rámci snahy o vytvoření moderního vnitrostátního trhu. Stát však tehdy Plzeň odškodnil alespoň ročním příspěvkem tři tisíce zlatých.

Pečeť Zikmunda Lucemburského o průměru 66 mm na listině pro Plzeň je jednou ze tří jeho zlatých pečeti dochovaných v českých a moravských archívech. Zikmundovu zlatou bulu si město nechávalo potvrzovat od všech jeho nástupců, mimo jiné se dočkala dalších tří konfirmací opět ve formě zlaté buly – v roce 1562 Ferdinandem I., v roce 1567 Maxmiliánem II. a v roce 1627 Ferdinandem II. Tak se město Plzeň jako jediné v Čechách stalo příjemcem čtyř zlatých panovnických bul, které jsou dodnes uloženy v Archivu města Plzně.

Zlatá bula Ferdinanda I. z 1. února 1562

Dne 1. února 2017 uplynulo 455 let od vydání zlaté buly, kterou císař Ferdinand I. potvrdil zlatou bulu svého předchůdce císaře Zikmunda Lucemburského. Ta byla velice důležitým dokumentem, který napomáhal hospodářskému rozkvětu města. Také díky tomu město zvládalo veškeré fiskální povinnosti, ale mohlo i formou půjček finančně vypomáhat panovníkovi. Ač nebylo postiženo restrikcemi za stavovské povstání roku 1547, „dobrovolně“ se opakovaně zavazovalo k placení posudného, tedy daně z výroby a prodeje piva, a roku 1557 svolilo k pětiletému placení cla z vyváženého dobytka. Věrnost panovnickému domu a prospěšnost královské komoře se ovšem městu vyplácela a Ferdinand I. i jeho nástupci drželi nad městem ochrannou ruku proti stavovské obci, která se bouřila proti jeho hospodářským výsadám.

Zlatá bula Ferdinanda I. - averz pečeti.

Ve své listině, psané opět latinsky na pergameni o rozměrech 75,5 x 58,7 centimetrů s plikou 8,3 centimetrů, Ferdinand potvrdil Plzeňským za jejich věrnost katolické církvi i panovníkovi veškerá práva a privilegia získaná Zikmundovou bulou, doplnil a odstranil všechny její nedostatky a zrušil všechny listiny, které by snad s ní byly v rozporu. Zvláště vyzdvihl postoj Plzeňanů v době stavovského povstání roku 1547. „Tudíž nemůžeme toho opomenouti, abychom častěji vděčně si nepřipomínali obětavosti, věrnosti a stálosti, již věrné toto město k nám ve vzpourách a bouřích minulých let a zvláště roku 1547, co nejzřejměji osvědčilo,“ uvádí se v dokumentu. Pečeť Ferdinanda I. o průměru 96 milimetrů na listině pro Plzeň je jeho jedinou zlatou pečeti dochovanou v českých a moravských archívech.

Zlatá bula Maxmiliána II. z 24. března 1567

Po smrti Ferdinanda I. v roce 1564 si nechali Plzeňští výsady obsažené v jeho zlaté bule potvrdit jeho nástupcem Maxmiliánem II. a to opět zlatou bulou, tedy druhou vydanou v rozmezí pěti let. Ač listina byla v podstatě jen potvrzení předchozího sta-

Zlatá bula Maxmiliána II. - averz pečeti.

vu, díky květnatému latinskému textu se rozrostla do podoby šesti popsaných a dvou prázdných pergamenových listů o velikosti 25,3 x 31,8 centimetrů, svázaných v červených sametových deskách.

„Plzeňští i našemu jasnému panu otci (Ferdinand I., poznámka redakce) druhdy velmi dobrou a věrnou pomocí přispívali a zvláštní u něho našli milost, kterouž je náš nebožtík otec až do posledního dechu provázel; toutéž však horlivostí a věrností v oddanosti, poslušnosti a náchylnosti i nás až dosud ctili, pro kterouž příčinu i my navzájem jmenovanému městu svému za ty a tak výborné zásluhy vši laskavosti povinování jsme ...,“ píše se mimo jiné v bule. Díky opět zajištěnému finančnímu rozkvětu města mohla Plzeň dále plnit nové fiskální povinnosti. V roce 1567 byla zavedena

nová domovní daň, a i když Plzeň nahlásila královské komoře asi o 43 domů méně, než ve městě skutečně stálo, platila nejvyšší domovní daň z českých královských měst mimo Prahu. Od roku 1605 přibyla navíc dávka z vína. Pečeť Maxmiliána II. o průměru 97 milimetrů na listině pro Plzeň je jeho jedinou zlatou pečeti dochovanou v českých a moravských archívech.

Zlatá bula Ferdinanda II. ze 7. srpna 1627

Léta stavovského povstání 1618 až 1620 Plzeň velice finančně vyčerpala. Sice na jedné straně nebyla postižena pobělohorskými represáliemi, nebyla jí zabavena panství, příjmy ani privilegia, nedostala však ani možnost na pobělohorských konfiskacích profitovat. Ferdinand II. sice již roku 1623 proklamoval úmysl Plzeň odškodnit, ale město žádný konfiskát neobdrželo. Byly mu alespoň odepsány dluhy u evangelických věřitelů ve výši 23 520 zlatých a bezplatně se mu vrátily pozemky zastavené protestantům. Plzeňské dluhy však stále rostly a město hledalo pomoc u panovníka. Vytvářelé prosby Plzeňských nakonec Ferdinand II. vyslyšel vydáním zlaté buly, v níž podobně jako Zikmund ocenil věrnost svého města. Listina tentokrát v češtině má opět knižní podobu, obsahuje 10 popsaných a čtyři čisté pergamenové listy o rozměrech 29 x 32 centimetrů, které jsou také svázané v deskách potažených červeným sametem. Potvrzovala starší privilegia, ale přidávala i nové výsady. Díky ní si Plzeň uchovala plnou a neomezenou hospodářskou, politickou i soudní správu. Přidala se k dalším pěti českým královským privilegovaným městům, která byla vyňata z pravomoci královského podkomořího a hofrychtěře a podléhala přímo panovníkovi. Městské rady měli nadále obnovovat k tomu určení královští komisaři, takzvaná renovační komise, nikoli podkomořský úřad. Ferdinand II. v ní stvrdil své nařízení z roku 1622 o vrácení zastavených vesnic a nařízení z roku 1623, kterým se Plzeň přenechávala děla, která tu zbyla po odchodu Mansfeldovy posádky jako náhrada za zabavený plzeňský arzenál a zvonovinu. Město mělo být osvobozeno od všeho ubytování vojska, což se však nedařilo zcela dodržovat. Nikdy nemělo více ručit za panovníkovy dluhy a u bran mohlo vybírat dvojnásobné clo. Byl mu udělen svobodný dobytčí trh a upraven termín konání výročního trhu Bartolomějského tak, aby nenarušoval oslavy hlavního městského patrona. Cizím kupcům listina zakazovala skupovat obilí v okruhu dvou mil od města a chránila plzeňské kupce na cizích jarmarcích. Pečeť Ferdinanda II. o průměru 95 milimetrů na listině pro Plzeň je jednou z jeho čtyř zlatých pečeti dochovaných v českých a moravských archívech.

Štěpánka Pfliegerová, Archiv města Plzně

Březost určila specializovaná laboratoř z Vídně

Zhruba stokilová šestitýdenní samička vzácného nosorožce indického, která dostala indické a české jméno Shakti Růženka, vesele poskakuje vedle své matky Manjuly ve vnitřním výběhu plzeňské zoologické a botanické zahrady. Její otec Baabuu si venku užívá prvních teplejších dnů, běhá ve výběhu nebo se rozvaluje v jilu. Ale oddělený od matky i mláděte zůstane napořád. „Jsou to samotářská zvířata. U Manjuly je jenom jeden den při páření. To, z kterého se narodila Růženka, trvalo jednapadesát minut. Ale až večer, asi nechtěl svědky,“ popisuje průběh páření ošetřovatelka nosorožců Lenka Doxanská, která společně se spolupracovníky netrpělivě čekala, zda se březost potvrdí. „A to není vůbec jednoduchá záležitost. Vozil jsem vzorky Manjulina trusu na specializované pracoviště do Vídně, kde podle změny

hladiny hormonů přesně určí, zda je samice březí,“ vzpomíná mluvčí plzeňské zoo Martin Vobruba. Druhý porod byl bezproblémový a rychlý. „Manjula byla od rána nervózní, chodila po výběhu osmičky. Po 23. hodině ji praskla voda a po jedné hodině ráno se narodila maličká. Rychle se postavila na nohy a začala pít mléko,“ říká ošetřovatelka a hlídá Růženku, která se přichází pomazlit. Matčino mléko, které je hodně sladké, bude pít do dvou nebo dvou a půl let, kdy dospěje a odjede do jiné zoologické zahrady. V té plzeňské je totiž místo jenom pro chovný pár. Také proto putovala Maruška, Manjulino první mládě, loni na jaře do nového domova v zoo Touroparc ve Francii, kde na ni čekal partner. Růženka k mléku ještě zkouší zeleninu. Na té, na seně, slámě a větvích si pochutnává i Manjula, která dostává navíc

Nosorožčí mládě bude v plzeňské zoo zhruba dva roky, pak poputuje do jiné zoologické zahrady. Foto: Kateřina Misíková

denně ještě speciální kaši na povzbuzení laktace. Porod a to, jak žije nyní, sledují na webu desetitisíce lidí. „Překvapil mě ohromný zájem. Lidé si jen někdy pletou nosorožce s hrochem nebo pásovcem,“ směje se Lenka Doxanská, která považuje nosorožce za úžasné tvory. Růženka s otcem Baabuu a matkou Manjulou jsou jedini tři svého druhu v Česku.

Nosorožec indický se v tuzemsku narodil popáté. Letos přišlo mládě na svět jenom v Plzni, Rotterdamu, Basileji a čekají je v Norimberku. Nosorožec indický je největším druhem asijských nosorožců a obývá už jen národní parky a rezervace v severovýchodní Indii, Nepálu a Bhútánu. Ve volné přírodě prakticky nežije. Na světě je těchto ohrožených savců kolem 2 500 exemplářů. Ve 24 evropských zoologických zahradách jich pobývá přes 74. (an)

Přijíždějí žlutá dvojčata Egu a Babu

Cestovatel Dan Přibán zve na cestu Trabantem kolem světa

Diváci je znají z televize a fotek, slyšeli o nich vyprávět spoustu příběhů, ale málokdo si na ně sáhl. Žlutá dvojčata Egu a Babu přijíždějí do Plzně. V DEPO2015 se na výstavě „Trabantem kolem světa“ představuje celý žlutý cirkus cestovatele Dana Přibána a to denně až do 28. května.

Navzdory mnoha technickým, organizačním a přírodním komplikacím překonal Dan Přibán a jeho tým na svých cestách Hedvábnou stezku, Afriku, Jižní Ameriku i Austrálii. Kromě dvou trabantů projeli některé z cest také polský „maluch“, Jawa, Čezeta 175, kazašský pionýr, kyrgyzská Yamaha, ale také „dva blázni“ na vozíku. Na výstavě je možnost živě zhlédnout všechna expediční vozidla a postupně zažít vše, co tahle parta nepřipravených kaskadérů od úvodní myšlenky až do dneška dokázala.

K vidění je kromě trabantů, motorek, cestovatelských potřeb, bivačů a dalších rekvizit a vychytávek také nesmírně široký filmový a fotografický archiv. Výstavu navíc doprovází bohatý program přednášek a komentovaných prohlídek s Danem Přibánem, projekce i programy pro školy.

„Snad na každé mojí přednášce se někdo ptá, jestli jsou naši trabantí někde k vidění, a já je musel vždycky zklamat. K tomu mám hrozně rád zážitková muzea a jednou bych chtěl mít expediční muzeum,“ říká k výstavě Dan Přibán.

Právě s ním bude možné se osobně setkat v depu, konkrétně 16. března v 17 a 19 hodin, 25. března ve 14, 16 a 18 ho-

K vidění v DEPO2015 jsou trabanty a další vozítka.

Foto: archiv Dana Přibána

din nebo 12. dubna v 17 a 19 hodin. Speciální komentovanou prohlídku si pro návštěvníky na 14. května nachystal také plzeňský Trabant klub.

Výstava je podle organizátorů zároveň poučná a poznávací, trochu trhlá a zábavná, ale každopádně nesmírně lidská a pozitivní. Klade si za hlavní cíl jediné, vzbudit

v každém návštěvníkovi naději. Naději, že nikdy není pozdě, a že když chcete a máte pevnou vůli a víru, můžete dosáhnout ve svém životě čehokoliv. (mr)

Umělce může veřejnost nominovat až do konce března

Hudba, tanec, literatura, design, ve všech těchto oblastech umění už byla udělena Umělecká cena města Plzně v kategorii Siň slávy, což je ocenění za celoživotní dílo. Od roku 2013 ji získali básník Josef Hrubý, koncertní mistr Jan Sedláček, baletní mistr Jiří Žalud a pedagog František Pelikán, který byl také významným designérem. Zanechal dílo výjimečné svým rozsahem i mezinárodní úrovni. Je například autorem designu příměstských vlaků, designových úprav osobního automobilu Škoda, designu interiéru tramvaje 14T, čela tramvaje

T3/Vario LF a vozů pražského metra 81-71 M. Město oceňuje nejen celoživotní umělecký přínos, kulturní události a mecenáše kultury, ale také umělce nad 30 let a mladé začínající umělce do 30 let, kteří mimořádným inovativním uměleckým počinem, dílem či realizací projektů výrazným způsobem přispěli k obohacení uměleckého života města Plzně. „I v této kategorii se laureáty stali mladí významní výtvarníci, tanečníci, choreografové, režiséri či dokumentaristé, to znamená osobnosti, bez nichž by paleta plzeňského kulturního

života byla ochuzena. Marie Kohoutová ztvárnila v komiksových životopisech život Adolfa Loose a Jiřího Trnky, dokumentární film Bohdana Bláhovce jedinečným způsobem sledoval teenagerskou kapelu 5 Angeles, Richard Ševčík je spjat s baletní inscenací Obraz Doriana Graye, šéf opery Divadla Josefa Kajetána Tyla Tomáš Pilař režíroval dvě operní aktovky pod souhrnným názvem Mozart a smrt,“ připomíná vedoucí odboru kultury plzeňského magistrátu Květuše Sokolová. Záleží pouze na široké veřejnosti, zda budou řady laureátů

Umělecké ceny města Plzně rozšířeny o další významné umělce, osobnosti a kulturní aktéry za rok 2016. Nominace na udělení Umělecké ceny za rok 2016 je možné podávat už jen do 31. března prostřednictvím Odboru kultury Magistrátu města Plzně. Umělecká cena města Plzně je udělována za významnou uměleckou činnost, dílo nebo kulturní počín, které obohatily kulturní dění a rozvoj města Plzně v uplynulém roce. Může ji získat i jednotlivec in memoriam, cena je udělována v pěti kategoriích. Více informací je na www.plzen.eu. (red)

Film Jiřího Trnky má digitální podobu

Loutkový snímek Staré pověsti české Jiřího Trnky vychází na DVD. Je to vůbec první vydání restaurovaného Trnkova filmu u nás i ve světě. Staré pověsti české jsou základním dílem české loutkové školy a patří do zlatého fondu českých animovaných filmů. Díky digitálnímu zrestaurování se uchová pro další generace a bude zpřístupněno celosvětovému publiku. V rámci projektu Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015 byl nově zrestaurovaný snímek premiérově uveden na festivalu Finále Plzeň a uskutecnila se na něj komunitní sbírka. Na financování se podílely i Ministerstvo kultury České republiky, Národní filmový archiv a společnost Plzeň 2015. (red)

Pavel Vašíček slaví

Sedmdesáté narozeniny oslavil v závěru února jeden z nejvýraznějších tvůrců plzeňské loutkářské scény Pavel Vašíček. O loutky se zajímal od útlého dětství. V Divadle Alfa pracuje od roku 1982. Jeho prvním titulem byla Balada z hadrů. Od té doby vytvořil pro divadlo dlouhou řadu dramatizací a jako dramaturg se podílel na desítkách inscenací. Zatím poslední byla dramatizace knihy Daniely Fischerové Pohoršova. Připravil program mnoha ročníků festivalu Skupova Plzeň. S Alfou spolupracuje i nadále. V současné době připravuje výstavu věnovanou legendě plzeňského loutkářství Josefu Skupovi u příležitosti jeho mnoha letosiňských výročí. (red)

Plzeň má další školní areál bez bariér

Nový bezbariérový areál vznikl ve školním objektu v Sokolovské ulici 54. Sídlí tam základní škola, gymnázium i základní umělecká škola. Do budovy se tak už bez potíží dostane i student na vozíku, který je v primě tamního Gymnázia Františka Křižíka. Žáci s tělesným postižením tak mohou v Plzni absolvovat studium od základní školy po maturitu v jednom objektu. (red)

ROZHOVOR

Pavel Režný: Jsem filmový maniak a zaujal mě box

Do Plzně začal muzikálový herec Pavel Režný jezdit ještě během 4. ročníku JAMU kvůli zkoušení Koček. A vzhledem k náročnosti dojíždění byl rád, když se mohl do Plzně přestěhovat. „První dva měsíce jsem strávil v divadelní ubytovně a později jsem sehnal vlastní pronájem. A do něj přibyl další člen rodiny, kočka,“ říká Pavel Režný (na snímku), který pochází z hudební rodiny.

Co rozhodlo o vaší kariéře?

Vikendový výlet ve čtvrtáku na gymplu do Londýna. Máma jela na školení do Oxfordu a vymysleli jsme, že poletím s ní, budeme tři dny v Londýně a já se pak vrátím domů. A tehdy jsem poprvé viděl muzikál na West Endu, zamiloval jsem se a řekl si, že bych to chtěl někdy taky dělat. Zjistil jsem asi týden před uzavřením přihlášek, že existuje vysokoškolský obor muzikálové herectví, že je to jenom v Brně, a poslal jsem přihlášku. A na JAMU jsem se ke svému překvapení dostal. Proč padla volba na angažmá v plzeňském divadle? A jak vzpomínáte na svoji první zdejší roli?

Tehdejší šéf muzikálu Roman Meluzín viděl jedno z mých absolventských představení a snad na základě toho zážitku mi zavola a nabídl, jestli bych neměl o práci v Plzni zájem. První rolí, která mi byla nabídnuta, byl Mungojerry v Kočkách. Ale vzhledem k posunutí premiéry na prosinec 2014 považuji za svou první roli Jerryho/Dafné v Sugar aneb Někdo to rád horké. A na Jerryho, potažmo Dafné, vzpomínám moc rád a je škoda, že toto představení už mělo derniéru.

Miluji původní film s Jackem Lemmonem v této roli a režisér Ondřej Láznovský nás vedl způsobem, který jsem do té doby nezažil. Takže z této role budu určitě i přes její premiéru čerpat ještě velmi dlouho.

V připravované legendární West Side Story budete hrát jednu z hlavních rolí. Je to hodně náročný projekt?

V představení budu, jako pár mých dalších kolegů, bez alternace, takže jsem se začal po fyzické stránce připravovat dřív. Ale samozřejmě ani další aspekty nesmí být opomenuty. Jezdím se pěvecky vzdělávat do Prahy a zajímám se o historii a okolnosti vzniku West Side Story, čerpám z dostupných materiálů. Premiéra je naplánována na 13. května, takže máme ještě relativně čas se do toho zkoušení pořádně ponořit a připravit divákům hluboký a neopakovatelný zážitek s naší vizí West Side Story. Hostoval jste v brněnské inscenaci Zorra či v muzikálu Ať žijí duchové v Kongresovém centru Praha. Pražský svět muzikálu vás ve větší míře neláká?

Na mém plzeňském angažmá mi nejvíce vyhovuje kolektiv a celková atmosféra

v divadle. Neříkám tím, že v Praze tomu tak není, ale za tu dobu, co jsem v Plzni, jsem plzeňský muzikálový soubor přijal za svou „rodinu“ a je mi tu dobře. Za příležitost zahrát si v jiných divadlech jsem samozřejmě vděčný, protože změna prostředí, stylu práce, kolegů a podobně vám dá nový vítr do plachet. Myslím si ale, že dobré a nejen hudební divadlo se dá dělat stejně dobře „na oblasti“ jako v Praze. Praha je sice, dejme tomu, mediálně známější, ale jde opravdu pouze o mediální obraz. Spousta herců i přes „pražské příležitosti“ zůstává „na oblasti“ a na to své divadlo nedají dopustit. A já určitě patřím mezi ně.

Máte vysněnou muzikálovou roli?

Vlastně ani nevím. Mám to štěstí, že jsem si mohl zahrát role typu Melchior Gabor, Clyde Barrow, Jerry/Dafné, Mungojerry, Kornelius Hackel a další, z nichž bych všechny považoval za jednu ze svých vysněných rolí. Samozřejmě jsem jako každý mladý kluk vždycky toužil po tom zahrát si Romea, což se mi teď díky Tonymu ve West Side Story vlastně splnilo. No a přesto, že si myslím, že na to nemám ideální hlas, bych si rád

někdy zazpíval Ježíše v Jesus Christ Superstar. A opravdu vysněnou roli vlastně mám, ač nejde o roli muzikálovou. Od té doby, co jsem viděl film Tramvaj do stanice touha s Marlonem Brandem, jsem si chtěl Stanleyho vždycky zahrát. Tak snad se mi to třeba časem poštěstí.

Co Pavla Režného baví, když právě nehraje, netančí a nezpívá?

Jsem trochu filmový maniak a chtěl bych vidět všechny takové ty „must see“ filmy. Ujízďím na starších filmech s Paulem Newmanem, Marlonem Brandem, Al Pacinem, Dustinem Hoffmanem a dalšími. Dokonce jsem chvilku po nástupu do angažmá do Plzně studoval paralelně v Brně Teorii a dějiny kinematografie a audiovizuální kultury a v Olomouci Ph.D. s tématem Rockový muzikál – komplexní analýza skladeb, ve kterém stále pokračuji, a pokud se podaří, mohl bych jej v blízké době dokončit. Snažím se najít si pro sebe čas i po fyzické stránce, abych se udržoval v provozuschopném stavu. Takže chodím do posilovny a v poslední době i na box, který mě docela chytí. (red)

Finále Plzeň slaví třicáté narozeniny

Tvářemi letošního jubilejního festivalu jsou herci Jana Plodková a Pavel Liška

Ve víru oslav se ponese jubilejní 30. ročník filmového festivalu Finále Plzeň, který se koná od 20. do 26. dubna. Jeho tvářemi jsou herci Jana Plodková a Pavel Liška (na snímcích). „Vizuály i festivalová znělka se nesou v duchu narozeninové oslavy. Při jejich tvorbě jsme spotřebovali čtyřicet šlehačkových dortů, ale ani jsme je neochutnali,“ směje se ředitelka festivalu Eva Veruňková Košařová. Festival už tradičně přinese přehledku aktuální české a slovenské tvorby, perličky ze zahraničních produkcí či pohled do filmové historie. Součástí oslav bude i řada novinek. Organizátoři doufají, že Finále Plzeň naváže na trend předchozího ročníku a zájem publika o festivalové dění bude nadále stoupat. Hlavním festivalovým stánkem bude Měšťanská beseda, část programu se odehraje i v prostoru DEPO2015. Pro archivní sekci je opět vybírán netradiční prostor. „Snažíme se najít něco opravdu speciálního. Zdá se, že jsme na dobré cestě, ale zatím nebudeme víc prozrazovat,“ říká Eva Veruňková Košařová.

Základem festivalu zůstávají čtyři soutěžní sekce, jejichž vítězové si z Plzně odve-

Na snímcích Jana Plodková a Pavel Liška na narozeninové oslavě. V rohu letící šlehačkové dorty.

zou Zlatého ledňáčka. O něj bude bojovat 12 snímků v kategorii celovečerních hraných a animovaných filmů, 11 seriálů v kategorii TV a internetová cyklická tvorba, pět snímků v kategorii TV a internetová nelycká tvorba a 12 děl v kategorii dokumentů. Výčet festivalových sekcí je ale ještě mnohem bohatší. Festival ZOOM přine-

Na snímcích Jana Plodková a Pavel Liška na narozeninové oslavě. V rohu letící šlehačkové dorty.

se pohled do kinematografie vybraných evropských zemí, představí se zástupci Německa, Rakouska, Slovinska a Chorvatska. Finále je letos také součástí projektu Česko-německé kulturní jaro 2017 a nabídne přehledku nových německých filmů nejrozličnějších žánrů. Sekce Na vlně 2017 představí nejnovější české a sloven-

ské filmy, které mají premiéru v letošním roce. Bude tam patřit například Všechno nebo nic, Špunti na vodě nebo Bába z ledu. Archivní sekce s názvem Talent ve vyhnanství nabídne filmy se zahraničními tituly českých a slovenských režisérů, kteří po roce 1968 emigrovali. Velmi silné filmové zážitky přinesou i snímky ze sekce České stopy v mezinárodních koprodukcích. Soudobou televizní a internetovou tvorbu představí sekce HBO, ČT a Stream.cz uvádí. Úspěšné studentské filmy zase diváci uvidí v rámci sekce U pramene. Součástí festivalu bude doprovodný program. Na autorská čtení se do Plzně chystají například herečky, které namluví audioknihu Bábky Radky Třeštíkové, autorky blogu Sedmilhářky herečky Berenika Kohoutová a Marika Šoposká. Křtít se bude kniha o Pavlu Juráčkovi, významném českém režisérovi a signatáři Charty 77, a už podruhé se bude konat Bizzar Bazaar či setkání youtuberů nazvané CineTube. Nebudou chybět výstavy a koncerty. Předprodej vstupenek a festivalových akreditací bude zahájen na začátku dubna. (red)

Interiéry duše inspiroval světoznámý architekt Adolf Loos

Třináct českých výtvarných umělců mladší a střední generace představuje v Západočeské galerii díla inspirovaná osmi plzeňskými bytovými interiéry, které navrhl světoznámý architekt Adolf Loos. Výstava je k vidění ve výstavní síni Masné krámy do 30. dubna. Jednotliví autoři volně či přímo reagují na estetickou kvalitu Loosových rezidencí a dramatické osudy jejich židovských obyvatel, ale všimají si také širších historických, politických, kulturních či společenských souvislostí spojených se vznikem a nezděním a zánikem těchto architektur. „Umělci přizvaní k účasti na výstavě

reprezentují místní plzeňskou uměleckou scénu i širší okruh českého výtvarného umění. Řada z nich v Plzni alespoň krátce působila v roli pedagogů či studentů místního uměleckého vysokoškolského učiliště, tedy Fakulty designu a umění Ladislava Sutnara Západočeské univerzity,“ uvádí autor výstavy Michal Koleček. V Masných krámech vystavují umělci Matej Al-Ali, Jiří Černický, Milena Dopitová, Martin Kolář, Alena Kotzmannová, Jan Krtička, Dominik Lang, Luděk Mišek, Tomáš Moravec, Pavel Mrkus, Jan Stolin, Michaela Thelenová a Benedikt Tolar. „Ve své práci vycházeli ze

Dílo Benedikta Tolara nazvané Toto není Loos. Foto: Západočeská galerie

studia a průzkumu konkrétních Loosových interiérů a reagují na aktuální otázky spojené s vývojem interpretace historických souvislostí a jejich analýzou tváří v tvář dynamickým pohybům přítomným v rámci aktuální společenské situace,“ vysvětluje autor výstavy. S ním se také zájemci mohou zúčastnit komentované prohlídky. Koná se 22. března v 17 hodin. Výstava byla připravena ve spolupráci s Fakultou umění a designu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem. Projekt vznikl za finanční podpory ministerstva kultury a Nadace 700 let města Plzně. (red)

Na umělecké projekty je půl milionu korun

Půl milionu korun má na letošek připraveno město na podporu kulturních a uměleckých projektů. O takzvané Mikrogranty žádají radnici každoročně desítky subjektů, díky nim se daří podporovat i zdánlivě menšinové kulturní a umělecké akce menšího rozsahu. Maximální výše dotace může činit 20 tisíc korun, žádosti je možné podávat od 13. března. Pro letošní rok jsou Mikrogranty určeny na podporu kulturních a uměleckých projektů realizovaných na území statutárního města Plzně a v blízkém okolí. (red)

Z Plzeňské vstupenky se stal portál

Původně rezervační a prodejní systém Plzeňská vstupenka byl rozšířen na městský kulturní informační portál a je na něm možné bezplatně propagovat kulturní akce, které se v krajské metropoli konají pravidelně i jednorázově. Prezentovat se díky tomu mohou pořadatelé, kteří aktivně využívají prodejní systém Plzeňské vstupenky a ostatní organizátoři lokálních kulturních a volnočasových akcí. (red)

Secesi ovládla Zima v Prazdroji

Konferenční a společenské centrum Secese hostí festival Zima v Prazdroji, v jehož rámci 23. března vystoupí Frank Sinatra Revival. Má za sebou bohatou uměleckou minulost, od účinkování na zámořských lodích, koncertování po Evropě až po vystupování v televizi. Více na www.prazdojivisit.cz v sekci Kalandář akcí. (red)

ROZHOVOR

Houslista Kryštof Kohout: Když hraji, ztrácím pojem o čase

Na snímku zleva akordeonistka Daniela Holá, houslista Kryštof Kohout, klavírista Jan Dolejš a Jana Škarbanová na plesu Nadace 700 let města Plzně, kde Kryštof Kohout převzal cenu Plzeňský Orfeus a ostatní ocenění Plzeňský Orfeus junior. Foto: Ivan Štefko

Kryštofu Kohoutovi je teprve šestnáct let, ale housle ovládá bravurně. Na svém kontě má účinkování na známých pódii v České republice i zahraničí a už tři ceny Plzeňský Orfeus junior. Letos získal ocenění Plzeňský Orfeus 2016. Každoročně je nadaným mladým hudebníkům uděluje Nadace 700 let města Plzně. „Odmala jsem se věnoval několika hudebním nástrojům,“ říká mladý umělec, který si zvuk houslí oblíbil už ve třech letech.

Rodiče jsou hudebníci?

Ne, ale moje o tři roky starší sestra Alžběta studuje na AMU, hraje od malička na kytaru. Pozoroval jsem ji a chtěl jsem to zkusit také. Hraní na hudební nástroje se mi zalíbilo.

Je nějaký houslista vaším vzorem?

Mám jich více, patří mezi ně izraelsko-americký houslista, pedagog a dirigent Itzhak Perlman nebo ruský houslista Maxim Vengerov nebo Ivan Ženatý či Pavel Šporcl. Čerpám z nich inspiraci.

A oblíbení autoři?

Například ruský hudební skladatel Petr Iljič Čajkovskij, Fin Jean Sibelius a Johann Sebastian Bach, konkrétně jeho sonáty. Z českých skladatelů obdivuji a rád hraji zejména Bedřicha Smetanu a Antonína Dvořáka. Chtěl bych si jednou zahrát na pódiu jeho Houslový koncert a moll.

Kde jste už koncertoval a co vás čeká?

Kromě koncertů v Čechách jsem vystoupil před více než třemi roky třeba v Centru Bavaria Bohemia v Schönsee na koncertu nazvaném Setkání s mladými talenty. Byl jsem pozván též na „Seefest“, což byla úžasná zkušenost zahrát si před více než deseti tisíci posluchači. Koncertoval jsem také v Regensburgu a v Manchesteru. Velkou radost mi udělaly mistrovské kurzy s německou houslistkou Anne-Sophie Mutter. Z přibližně tří desítek přihlášených uchazečů z celé České republiky jsem se v přípravě na konkurzu na pódě České filharmonie dostal mezi pět vybraných houslistů. Na začátku dubna bych se měl zúčastnit mezinárodní soutěže v Londýně. Poslal jsem svou nahrávku do výběrového kola a postoupil jsem do semifinále. Chystám se i do Polska. A těším se na vystoupení s Plzeňskou filharmonií na koncertě v Novém divadle v Plzni letos 18. května, kde zahraji spolu s dalšími oceněnými Plzeňskými Orfeji juniory 2016. Nedávno jste se vrátil ze studijní stáže ve Španělsku. Čeho se týkala?

Byla od Gymnázia Ludka Pika, které studuji zároveň s Konzervatoří Plzeň. A učím se tam španělštinu. Takže to nebyla hudební stáž, ale úžasná tříměsíční zkušenost.

Měl jste tam čas na housle?

Vždycky jsem si ho udělal, cvičil jsem každý den. Jinak by to ani nemohlo být.

Jak na studium houslí hledí spolužáci z gymnázia?

Berou to naprosto normálně. Dokonce i fakt, že někdy v půlce hodiny odcházím na konzervatoř. Hrávám pravidelně na vyřazení maturantů gymnázia za přítomnosti zástupců ze španělského a peruánského velvyslanectví. Také se uplatním před Vánocemi, když na gymnáziu obvykle koncertují.

Na jaké housle hrajete?

Na italský nástroj, který ve dvacátém století vyrobil úžasný mistr Rodolfo Melli. Je to velmi individuální práce, typická pro celou houslařskou historii Itálie. Jeho housle mě na první poslech zaujaly nádhernou a výjimečnou barvou zvuku.

Studujete dvě střední školy, cvičíte hodiny na housle. Máte přitom všem čas i na nějaké koníčky nebo sport?

I při hře na housle jsem dlouho dělal karate, ale před čtyřmi roky jsem toho nechal. Nechtěl jsem riskovat zranění rukou, ale stolní tenis hraji třeba pořád. Asi mi prospívá, protože po zápase přicházím na výuku hry na housle uvolněný. Alespoň to říká moje paní profesorka Radka Beranová. Jinak stále hraji i na kytaru, zpívám, zajímá mne fyzika, astronomie, rád čtu, poslouchám hudbu.

Můžete prozradit vaše představy do budoucna? Bude z vás houslový profesionál nebo něco jiného?

Chtěl bych se věnovat hře na housle. A studovat ji v zahraničí. (an)

Orfea juniora získali akordeonistka a dva klavíristé

Nadace 700 let města Plzně ocenila už po šesté hudebníky do patnácti let. Cenu Plzeňský Orfeus junior 2016 obdrželi jedenáctiletý Jan Dolejš, který získal Orfea už podruhé, a čtrnáctiletá Jana Škarbanová. Oba se věnují hře na klavír.

Laureátkou se stala i osmiletá Daniela Holá, která studuje hru na akordeon. Všichni jsou ze Základní umělecké školy Bedřicha Smetany. „Mám z ceny velkou radost, ale docela jsem se divila, že jsem ji dostala,“ svěruje se Daniela Holá. Dodává, že jejím vzorem je dědeček, který hrál na heligonku a na housle. A hudbou by se stejně jako ostatní ocenění chtěla živit.

Jan Dolejš říká, že začal hrát na klavír, protože doma všichni ovládají hudební nástroje. Přestože každý den cvičí, najde si čas také na judo. Pro Janu Škarbanovou se zase stala vzorem její maminka, která také hrála na piano. Cvičí také každý den zhruba dvě hodiny a prozradila, že na dovolenou si vybírá s rodiči hotely, ve kterých je klavír, aby hru na tento nástroj nezanedbávala ani o prázdninách. (an)

HÁDEJTE S ČISTOU PLZNÍ

Svoz komunálního odpadu na území města převzala společnost Čistá Plzeň 1. září 2015. To je správná odpověď na otázku z minulého čísla. Výhercem se tentokrát stal Zdeněk Vaigl. Dnešní otázka je opět zaměřena na třídění odpadů.

ČISTÁ PLZEŇ

Co je možné odložit do hnědých nádob označených nápisem Bioodpad?

- a) exkrementy masožravých zvířat
- b) čajové a kávové sáčky
- c) tekuté zbytky jídel

Odpovědi mohou zájemci posílat do 5. dubna na adresu redakce. K dispozici mají také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Připíšte heslo Hádejte s Čistou Plzní, své jméno a bydliště. Výherce získá speciální dárky od společnosti Čistá Plzeň a další atraktivní ceny. (an)

Oliver Twist pobaví celou rodinu

Choreografie baletu se ujal Richard Ševčík nominovaný na Thálii

Richard Ševčík, sólista baletu Divadla Josefa Kajetána Tyla a choreograf, může slavit další úspěch, svou čtvrtou nominaci na Thálii. Na kontě už má jednu širší, jednu přímou nominaci a také jednu proměněnou ve vítězství. Zda mu role Dona Josého v Carmen přinese další krásnou vázu z dílny Bořka Šípka, se rozhodne na slavnostním předávání cen 25. března v Národním divadle.

Po úspěšném baletu Obraz Doriana Graye, za který získal Uměleckou cenu města Plzně, přichází Richard Ševčík s dalším choreografickým počinem. Předlohou pro nově připravovanou inscenaci se mu stal Dickensův román Oliver Twist, dramatický příběh chlapce, jenž se po útěku z chudobince nevědomky stane členem zločinecké bandy. Jako hudební podklad mu poslouchaly kompozice britské skladatelky Rachel Portmann, autorky hudby k mnoha slavným filmům, jako jsou Oliver Twist, Věvodkyně, Čokoláda, Pravidla moštárny nebo Emma, za niž získala Oskara. Premiéra se koná 18. března na Nové scéně. „Hudba Rachel Portman k filmu Romana Polan-

Richard Ševčík. Foto: Pavel Krivánek

ského Oliver Twist je pro mne inspirativní, evokuje emoce i atmosféru příběhu. Byla to v podstatě přímá volba. Ale protože jsem vedle dramatické roviny chtěl podpořit i rovinu romantickou, použil jsem také hudbu z filmu Věvodkyně od téže autorky. Věřím,

že to pro diváka bude zase jiný a zajímavý zážitek. Hudba symfonického orchestru třeba v Labutím jezeře je nosná, zatímco filmová hudba je spíš podkladová. Je důležité vymyslet choreografii tak, aby hudba ve správnou chvíli podpořila tanec, což není jednoduché,“ říká Richard Ševčík.

V inscenaci najde uplatnění přes 40 mladých záklů baletní školy divadla. „V inscenaci máme dvacet dětí ze sirotčince, děti zlodějí a samozřejmě malého Olivera, vše v alternacích. Ale děti jsou hodně šikovné. Samotná scéna v sirotčinci má deset minut a ony to zvládají skvěle. Ty větší, třináctileté, tančí větší plochu, ale i ti malí si vedou dobře. Teď je ještě musím přimět k herectví,“ prozrazuje choreograf a dodává, že s dětmi si užije na zkouškách i hodně legrace. „V průběhu zkoušek vidím, jak malí účinkující reagují a mají úplně jiné vnímání než dospělí. Mám tam například scénu, kdy si majitel pohřebního ústavu poměrně drsně vyřkává s manželkou, kdo má větší autoritu. Děti se tomu náramně smějí,“ uvádí Richard Ševčík. (red)

SOUTĚŽÍME S DIVADLEM

Oblíbený plzeňský herec Martin Stránský ztvárnil v komedii Williama Shakespeara Sen noci svatojánské dvojroli Thesea a Oberona. To je odpověď na otázku z minulého čísla. Správně odpověděla Dana Böhmová a vyhrává vstupenky do divadla a drobné dárky.

Muzikál Děj se co děj nebolí Anything Goes je swingovou klasikou. Byl také dvakrát zfilmován, v obou verzích se zaskvěl v hlavní mužské roli zpěvák a herec Bing Crosby. Bláznivý děj muzikálu vede diváky na zaoceánský parník, kde si užijí spousty legrace a perfektních stepařských čísel. Autorem hudby k muzikálu je slavný skladatel, autor muzikálu Kiss me Kate a hitů Franka Sinatry. A právě jeho jméno je dnešní soutěžní otázkou. Odpověď je možné nalézt na webových stránkách divadla www.djkt.eu. Lze ji posílat do 5. dubna na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Soutěžíme s divadlem. (red)

SPRÁVNÝ TIP S ALFOU

Perníková chaloupka v Divadle Alfa.

Foto: Tomáš Kilbergr

Divadlo Alfa absolvovalo od roku 1970 do konce sezony 2014/2015 více než 100 zahraničních zájezdů do evropských i zámořských zemí. Na většinu z nich divadelníci vyjeli v posledních deseti letech. **V jaké zemi se v tomto dlouhém období plzeňští loutkáři nepředstavili?**

- a) Japonsko
- b) Slovinsko
- c) Švédsko

Správná odpověď z minulého čísla zní, že forbína je předscéna. Výhercem se stal Václav Rojik a získává dvě vstupenky do Divadla Alfa.

Stejnou cenu obdrží také ten, kdo správně odpoví na novou soutěžní otázku a bude vylosován. Odpověď lze posílat pod heslem Správný tip s Alfou do 5. dubna na adresu redakce či e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. (an)

HRAJEME S DOPRAVNÍMI PODNIKY

Nejmladším plzeňským dopravním prostředkem jsou trolejbusy. V loňském roce oslavily dvě důležitá výročí. Díky tomu si návštěvníci prohlédli vystavené provozní, historické i technologické vozy, fotografie, mohli si vyzkoušet, jak se řídí autobus, nahlédnout pod pokličku dynamickému dispečinku nebo se podívat na unikátní pojízdný model trolejbusu. A právě na tento dopravní prostředek je zaměřena dnešní soutěžní otázka.

Kolik let uběhlo v roce 2016 od začátku provozu a kolik let od začátku výroby trolejbusů v Plzni?

- a) 55 a 60

- b) 65 a 70
- c) 75 a 80
- d) 95 a 100

Správná odpověď na minulou soutěžní otázku je devět trolejbusových linek. Správně odpověděla Olga Pokorná a vyhrává obrazové publikace věnující se dopravě a další zajímavé ceny, které poskytly Plzeňské městské dopravní podniky.

Odpovědi na novou soutěžní otázku je možné posílat nejpozději do 5. dubna na adresu redakce nebo e-mailovou adresu soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Hrajeme s dopravními podniky. (red)

Z historie Plzně - 13. část: V letech 1914 až 1918

Zprávy o sarajevském atentátu se do Plzně donesly již 28. června 1914 před 17. hodinou, načež následovaly oficiální projevy smutku, který ovšem nepanoval všude. V červenci začala částečná mobilizace a nedlouho poté byla vypovězena válka. Tě se zúčastnilo asi 12 tisíc plzeňských mužů, z nichž jich minimálně 846 padlo, ale spolehlivá evidence neexistuje. Řada vojáků se zapojila i do nově vzniklých československých legií. Do Plzně byly povolány náhradní prapory z Uher a zdejší byly poslány do jiných měst, aby se zamezilo vzpourám. Ve městě fungovaly charitativní spolky a s péčí o raněné pomáhaly i úřady. Klíčové podniky byly prohlášeny za chráněné s vojenskou správou. Probíhaly rekvizice zejména kovových předmětů. Vedly se seznamy nespolehlivých osob a byla nastolena vojenská poštovní cenzura, která se nevyhnula ani dennímu tisku a výuce ve školách. Válka doléhala na obyvatelstvo především v oblasti zásobování potravinami. Zřízená aprotizační kancelář

Rozbíjení zvonu Bartoloměj v roce 1917.

Foto: Archiv města Plzně

měla město zásobovat za úředně stanovené ceny. Přesto docházelo k potravinové lichvě a zdražování. Během války se díky dělníkům navýšil počet obyvatel, až množství bytů přestalo stačit. To mělo za následek jejich rozdělování a zhoršování hygieny.

Nespokojenost obyvatelstva přerostla od prvotního reptání postupně v násilnost, které poprvé v menším měřítku nastaly v červenci 1917. O rok později už následovaly rozsáhlé pouliční výtržnosti. Fatální následky měly nepokoje, které vyvrcholily 28. června 1918 střelbou do davu, převážně dětí, shromážděného kolem nákladního automobilu s moukou. Následkem bylo pět mrtvých ve věku 10 až 19 let.

Úsilí o československou samostatnost nebylo samozřejmě a zrodilo se až z touhy po ukončení války, zejména od zimy 1917, kdy do Plzně docházely jasnější zprávy o zahraniční činnosti čs. politiků a legionářů. Hlavní protiválečná vlna se zdvihla na podzim 1918.

Posádky v Plzni

Tou nejznámější je pěší pluk číslo 35, založený roku 1683. Své číslo získal až za tereziánských reforem. Kromě účasti ve válkách se podílel i na potlačování povstání a nepokojů. Během první světové války vystřídal několik válečných front, až byl v Itálii rozdělen mezi jiné útvary. Vedle něj působily v Plzni i další vojenské útvary, jako zeměbranec-pěší pluk číslo 7 či 22. polní dělostřelecký pluk. Měšťanské ozbrojené a uniformované sbory fungovaly v této době už jako zájmové a ceremoniální organizace. Byli to zejména ostrostřelci, kteří během nepřítomnosti vojenské posádky konali strážní službu ve městě i mimo něj. Jinak měli převážně sportovní a společenské povinnosti. Za války mladší ročníky narukovaly a starší generace přešla do domobrany. Kromě nich ve městě vznikala i jiná uskupení, spolky vysloužilců a veteránů nebo během revolučního roku 1848 národní garda a Akademická legie.

Kateřina Fantová, Archiv města Plzně

VÍTE, KDO TO JE?

Milan Petržela (na snímku) je správná odpověď na minulou soutěžní otázku. Redakce oceňuje tři vylosované odpovědi. Poslali je Petra Šmídová, Jana Lukešová a Jiří Hrdlička.

Vyhrávají šálu FC Viktoria Plzeň, kartu s podpisem hráče a další ceny.

A nyní lze tipovat dalšího hráče. Půl roku před sametovou revolucí se narodil v Brně. Už od mládí prokázal výjimečný fotbalový talent a od útlého věku patřil k oporám všech mládežnických celků, ve kterých působil. Své začátky spojil šestiletý záček s týmem FK Drnovice. Později hrál za Sigma Olomouc. V roce 2006 si jako osmnáctiletý připsal první start za olomoucké áčko. Ačkoli neměla Sigma zrovna mistrovské ambice, dokázala zvítězit v sezoně 2011/2012 v českém fotbalovém poháru. Byl v té době jednou z ústředních postav týmu. V roce 2012 získal s olomouckým celkem i trofej za vítězství v českém superpoháru, jehož finále se hrálo v plzeňské Doosan Areně.

Ta se technickému záložníkovi stala od sezony 2013/2014 novým domovem. Start v červeno-modrém dresu si připsal v duelu o český superpohár v roce 2013. Našel pevné místo uprostřed zálohy a svou kvalitu prokázal i v duelech základní skupiny Ligy mistrů. Jedním z jeho nejvýraznějších momentů v mládežnické soutěži byla branka vstřelená Manchesteru City, kterou vyrovnával stav zápasu na 1:1. Na svém kontě má dva mistrovské tituly z ročníků 2014/2015 a 2015/2016. Ačkoli v soukromí působí jako tichý a přemýšlivý člověk, na hřišti dokáže k fotbalové inteligenci přidat také drzost a důraznou hru.

Odpovědi lze posílat s uvedením jména a bydliště do 5. dubna na adresu redakce. K dispozici je také e-mail soutez.RadnicniListy@plzen.eu. Nezapomeňte připsat heslo Víte, kdo to je? (red)